

ЕЛЕКТРОННЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ Небанківським фінансовим
Департамент фінансового моніторингу установам, які здійснюють переказ
коштів у національній валюті без
відкриття рахунків (згідно з
переліком)

Про встановлення кінцевого
бенефіціарного власника
(контролера) клієнта

Національний банк України, керуючись нормами, передбаченими пунктом 1 частини першої та пунктом 2 частини другої статті 14 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон), повідомляє таке.

Згідно з вимогами Закону платіжні організації, учасники чи члени платіжних систем (далі – небанківські фінансові установи) як суб’єкти первинного фінансового моніторингу зобов’язані здійснювати ідентифікацію, верифікацію клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта та уточнення інформації про клієнта у випадках, встановлених законом, забезпечувати у своїй діяльності управління ризиками та розробляти критерії ризиків, проводити аналіз відповідності фінансових операцій, що проводяться клієнтом, наявній інформації про зміст його діяльності та фінансовий стан з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу.

Так, під час ідентифікації та верифікації резидентів суб’єкти первинного фінансового моніторингу встановлюють для юридичної особи - повне найменування, місцезнаходження; дату та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців про проведення державної реєстрації, відомості про виконавчий орган; ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном, дані, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів); ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунка.

Зазначаємо, що відповідно до абзацу другого пункту 20 частини першої статті 1 Закону кінцевим бенефіціарним власником (контролером) не може бути особа, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого права

Пункт 36 розділу IV Положення про здійснення небанківськими фінансовими установами фінансового моніторингу в частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 15.09.2016 № 388 (далі – Положення № 388), передбачає, що небанківська фінансова установа до

Підписувач Берега Ігор Володимирович
Сертифікат 1A15A67BC8E82F4C04000009FC00000D3AF0100
Дійсний до: 30.05.2018 9:38:43

25-0008/10708 від 21.02.2018

встановлення ділових відносин, оформлених у письмовій формі, проведення разової фінансової операції на значну суму, зобов'язана витребувати в клієнта - юридичної особи інформацію та/або документи, що містять відомості про структуру власності клієнта, на підставі якої небанківська фінансова установа має встановити всіх наявних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) або факт їх відсутності.

Крім того, згідно з пунктом 37 розділу IV Положення № 388 небанківська фінансова установа зобов'язана визначити та встановити процедури отримання від клієнта відомостей про зміну інформації, що раніше надавалася небанківській фінансовій установі, у тому числі щодо кінцевих бенефіціарних власників (контролерів).

Варто відмітити, що останнім часом особи, які бажають приховати свою причетність до бізнесу, активно використовують послуги номінального сервісу. При цьому реальні власники прагнуть зберегти повну конфіденційність, навіть якщо в обраній ними країні, що має офшорний статус, всі реєстри, з яких можна отримати інформацію про бенефіціарних власників, закриті. Номінальний власник та/або керівник не беруть активної участі в господарській діяльності компанії та в її управлінні.

На думку Національного банку України, під поняттям «номінальний власник (утримувач)» слід вважати особу, яка від свого імені управляє корпоративними правами іншої особи – реального кінцевого бенефіціарного власника (контролера) в інтересах останнього. Процедура використання послуг номінального сервісу реалізується, наприклад, таким чином: у пакеті документів офшорної компанії міститься документ під назвою «Declaration of Trust». Цей документ підписується як реальним власником компанії, так і номінальним власником (утримувачем) та підтверджує, хто саме є реальним власником компанії. Крім того, номінальні власники можуть передати повноваження на управління офшором реальному власнику шляхом підписання довіреності, на якій проставлено апостиль. Згідно з цією довіреністю бенефіціар має право діяти від імені номінального власника.

При цьому, на думку Національного банку України, факторами, які можуть свідчити про те, що власник (контролер) клієнта є номінальним, а не реальним, можуть бути, зокрема:

- 1) особа, яка хоч і зазначена як кінцевий бенефіціарний власник (контролер) клієнта, в тому числі згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, але вона є одночасно кінцевим бенефіціарним власником (контролером) та/або керівником багатьох інших юридичних осіб, країна реєстрації яких має офшорний статус;

- 2) фізична особа з місцем реєстрації в країні, що має офшорний статус, яка згідно з інформацією, отриманою безпосередньо від клієнта, зазначена як кінцевий бенефіціарний власник (контролер) юридичної особи (або клієнтом вказано, що кінцевий бенефіціарний власник (контролер) взагалі відсутній), проте ця інформація не співпадає з даними, що містяться в публічних джерелах інформації;

3) відповідно до отриманої від клієнта інформації встановлено, що кінцевим бенефіціарним власником (контролером) клієнта - юридичної особи є фізична особа. При цьому, ця юридична особа є досить великим господарським товариством (підприємством), володіє промисловими потужностями, здійснює фінансові операції на значні суми, отримує значні прибутки тощо. За результатами вивчення клієнта, з'ясовано, що особа, встановлена як кінцевий бенефіціарний власник (контролер) клієнта, фактично не впливає на його господарську діяльність, а реальний вплив на діяльність підприємства здійснюється іншою особою, яка публічно себе не проявляє як власник цього підприємства, проте отримує доходи від його господарської діяльності. Крім того слід врахувати, що такою фізичною особою, тобто реальним кінцевим бенефіціарним власником (контролером) зазначеної юридичної особи, може бути, наприклад, відомий громадський або політичний діяч.

Звертаємо увагу, що небанківська фінансова установа, відповідно до абзацу п'ятого пункту 41 розділу IV Положення № 388, зобов'язана провести поглиблену перевірку клієнта в разі виникнення сумнівів у достовірності чи повноті наданої інформації, на підставі якої здійснювалась ідентифікація, верифікація та/або вивчення клієнта.

Ураховуючи зазначене, рекомендуємо небанківським фінансовим установам, у перелічених вище випадках, з метою належного виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення під час здійснення ідентифікації та верифікації клієнтів – юридичних осіб, з якими встановлені ділові відносини, оформлені у письмовій формі, вживати додаткових заходів для з'ясування даних, що дають змогу встановити реальних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) цих юридичних осіб.

Якщо з'ясування даних, що дають змогу встановити реальних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) клієнта, є неможливим, то небанківська фінансова установа відповідно до частини першої статті 10 Закону зобов'язана відмовитись від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції.

Звертаємо увагу, що за результатами проведення перевірок, під час яких будуть встановлюватись факти, що свідчать про порушення вимог щодо ідентифікації клієнтів - юридичних осіб (резидентів/нерезидентів), зокрема нез'ясування даних, що дають змогу встановити реальних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) цих осіб або не підтвердження факту їх відсутності, Національний банк України розглядатиме питання щодо застосування до небанківських фінансових установ відповідних санкцій згідно з вимогами законодавства України.

Директор Департаменту
фінансового моніторингу

Вик.Белікова С.А.
тел.5273161
РЗ300

І. В. Береза